

ingediend op **1723** (2022-2023) – Nr. 2
20 juni 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Verenigde Commissies voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie,
voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
en voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering
uitgebracht door Brecht Warnez

over het ontwerp van decreet

over de verwerking van de persoonsgegevens
in het kader van een multidisciplinaire samenwerking
bij deelname aan een casusoverleg
op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek

Documenten in het dossier:
1723 (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

verzendcode: IED

**Vlaams
Parlement**

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Steven Vandeput.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Philippe Muyters, Steven Vandeput;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Maurits Vande Reyde;
Celia Groothedde, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Veerle Geerinckx, Sarah Smeyers, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Stijn De Roo, Sofie Mertens;
Marino Keulen, Gwendolyn Rutten;
Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneeckhout;
Thijs Verbeurgt.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Veerle Geerinckx, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;
Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;
Maaïke De Rudder, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;
Ann De Martelaer, Jeremie Vaneeckhout;
Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;
Gweny De Vroe, Emmily Talpe;
Johan Danen, Celia Groothedde;
Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

Samenstelling van de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering:

Voorzitter: Kris Van Dijck.

Vaste leden:

Maaïke De Vreese, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Kris Van Dijck, Paul Van Miert;

Yves Buysse, Chris Janssens, Sam Van Rooy;

Katrien Partyka, Brecht Warnez;

Tom Ongena, Bart Tommelein;

Staf Aerts, An Moerenhout;

Maxim Veys.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Bert Maertens, Freya Perdaens, Elke Sleurs;

Adeline Blancquaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;

Koen Van den Heuvel, Hilâl Yalçın;

Stephanie D'Hose, Emmily Talpe;

Celia Groothedde, Jeremie Vaneeckhout;

Kurt De Loor.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

I.	Toelichting	5
II.	Algemene bespreking	6
1.	Tussenkomensten van de commissieleden	6
1.1.	Tussenkomenst van Adeline Blancquaert	6
1.2.	Tussenkomenst van Celia Groothedde	7
1.3.	Tussenkomenst van Freya Van den Bossche	7
1.4.	Tussenkomenst van Maaïke De Vreese	7
1.5.	Tussenkomenst van Brecht Warnez	8
1.6.	Tussenkomenst van Tom Ongena	8
1.7.	Tussenkomenst van Katrien Schryvers	9
1.8.	Antwoord van minister Zuhâl Demir	9
1.9.	Antwoord van minister Hilde Crevits	10
1.10.	Replieken	11
III.	Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	13
IV.	Stemming over het geheel	14
	Gebruikte afkortingen	15

De Verenigde Commissies voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie, voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding en voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering behandelden op 13 juni 2023 het ontwerp van decreet over de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire samenwerking bij deelname aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek.

Aan de bespreking namen deel:

- Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;
- Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

I. Toelichting

Minister *Zuhail Demir* zegt dat het ontwerp van decreet dient om een lacune aan te pakken. Er lopen al verschillende projecten over de ketenaanpak en het casusoverleg. Dat blijkt een goede manier van werken te zijn, ook in de strijd tegen terrorisme, intrafamiliaal geweld, het bestrijden van criminele organisaties enzovoort. Een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek kan al worden geregeld via een protocol van de procureur des Konings, maar de gegevensdeling zit daar niet in vervat. Daarvoor dient een decreetale basis te worden uitgewerkt. Dat kan worden geregeld in een allesomvattend decreet over het casusoverleg zoals het decreet van 21 mei 2021 houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, of de decreten die in opmaak zijn over de centra voor intrafamiliaal geweld en de ketenaanpak in de jeugddelinquentie. Maar voor andere proefprojecten die met een protocol van de procureur des Konings werken, is er nood aan een decretaal kader over gegevensbescherming. Zonder dat kader kan er niet worden geëxperimenteerd met nieuwe vormen van casusoverleg zoals bijvoorbeeld wordt gedaan met het M+-project over snelrecht in Limburg.

Het ontwerp van decreet is van toepassing op alle Vlaamse diensten. Met dit algemeen decretaal kader worden zowel de huidige als de toekomstige projecten over casusoverleg afgedekt. De ketenaanpak werkt goed in de praktijk, en dit ontwerp van decreet zorgt voor een juridische basis waarin alle essentiële elementen en voorwaarden worden vastgelegd. Tot slot zijn ook alle partners op het terrein hiervoor vragende partij.

Minister *Hilde Crevits* vult aan dat Welzijn, Justitie en lokale besturen al nauw samenwerken ter preventie van radicalisering, intrafamiliaal geweld of voor projecten rond lokale buurtgerichte aanpak op het snijvlak Justitie, politie en Welzijn. Wanneer die actoren casussen bespreken, geldt het beroepsgeheim. Dat wordt geregeld in artikel 458ter van het Strafwetboek. Naast de politionele en justitiële actoren zitten er ook welzijnsactoren mee aan tafel, zoals CAW's, jeugdwelzijnsorganisaties en CGG's, aangevuld met de lokale besturen.

Het ontwerp van decreet zorgt ervoor dat bepaalde casussen kunnen worden besproken en noodzakelijke gegevens kunnen worden gedeeld. Dat is van belang om nieuwe feiten te vermijden, maar ook om te kunnen werken aan herstel. Zo kan er multidisciplinair worden samengewerkt zonder dat de actoren het risico lopen te worden vervolgd wegens het verbreken van het beroepsgeheim.

De projecten buurtgerichte aanpak worden vanuit het Vlaamse relanceplan samen met politie, Justitie en lokale besturen vormgegeven. Zij hebben als doel voor een aanpak op maat te zorgen voor daders van veel voorkomende criminele feiten met

het oog op het voorkomen en het beperken van recidive, en het werken aan herstel. Daarbij is het onder meer van belang dat de verschillende actoren hun inbreng kunnen hebben om een risicoanalyse te kunnen maken en op basis daarvan een verdere aanpak te bespreken. Verder kunnen ook CLB's en CAW's deelnemen aan het overleg. Al die actoren kunnen op dat moment hun informatie over de jongere delen om een goed beeld te krijgen van de persoonlijke situatie van de jongere en om de passende maatregelen te kunnen nemen. Die maatregelen kunnen preventief, justitieel of politieel van aard zijn.

De minister gelooft in de kracht van het casusoverleg. Het ontwerp van decreet vormt een basis om preventief voor betere begeleiding en opvolging te zorgen, waardoor criminele feiten kunnen worden vermeden.

II. Algemene bespreking

1. Tussenkomsten van de commissieleden

1.1. Tussenkomst van Adeline Blancquaert

Adeline Blancquaert beaamt dat het ontwerp van decreet een rechtsgrond biedt voor het verwerken van persoonsgegevens. In het voorontwerp van decreet werd er geen bewaringstermijn voor de verwerkte persoonsgegevens opgenomen. Op basis van het advies van de VTC werd in artikel 5 een maximale bewaringstermijn van 30 jaar na afsluiting van het dossier opgenomen. Kan er worden verduidelijkt waarom voor die termijn wordt gekozen?

Een decretale regeling die de verwerking van persoonsgegevens regelt moet altijd voor advies worden voorgelegd aan de GBA. Daarbij verwijst de spreker naar het arrest nummer 26-2023 van 16 februari 2023 van het Grondwettelijk Hof dat die stelling bevestigt. Het is echter niet de eerste keer dat de GBA zich beperkt tot een standaardadvies zonder de tekst van het ontwerp van decreet ten gronde te onderzoeken. Strikt formeel wordt er op die manier voldaan aan de voorafgaande adviesvereiste, maar een dergelijke handelswijze kan een ernstige hypothec leggen op de kwaliteit van het Vlaamse wetgevende werk. Welke stappen zal de Vlaamse Regering zetten tegenover de GBA en de bevoegde federale minister om gebrekkige adviezen in de toekomst te vermijden?

Zowel de afdeling Wetgeving van de Raad van State als de opstellers van het ontwerp van decreet wijzen erop dat er nog altijd onvoldoende rechtsgrond is bij gebrek aan een regeling voor de verwerking van persoonsgegevens voor het casusoverleg door organisaties die niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoren. Het is van belang dat de federale overheid nagaat welke organisaties onder haar bevoegdheid zouden kunnen deelnemen aan een casusoverleg, alsook of hiervoor een bijkomende rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens moet worden gecreëerd. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan het openbaar ministerie en de politieke diensten. Dat zijn diensten die een specifiek kader inzake de gegevensbescherming kennen. Op die manier zal het niet noodzakelijk zijn om een samenwerkingsakkoord te sluiten tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de federale overheid. Kan er worden verduidelijkt in hoeverre de federale overheid tegemoet is gekomen aan dat probleem door eigen federale regelingen uit te vaardigen? Zijn er al samenwerkingsakkoorden en bijhorende privacyprotocollen afgesloten tussen de federale en Vlaamse diensten?

1.2. Tussenkost van Celia Groothedde

Celia Groothedde is ongerust over het ontwerp van decreet. Hoewel de doelstellingen nobel zijn, moet een overheid het recht op privacy maximaal garanderen. In situaties waarin de overheid op gespannen voet staat met een persoon kunnen individuele rechten worden aangetast. De wetgever moet wantrouwig staan tegenover wat de overheid doet. Er kunnen vragen worden gesteld over het verzamelen van minimale persoonsgegevens, en over het delen en het bewaren van die gegevens.

Wat betreft het delen van persoonsgegevens zegt de spreker dat het niet-limitatieve overzicht van de organisaties breed gaat. De kans is groot dat er mensen uit de directe omgeving van de betrokkene tussen zitten. Dezelfde opmerking geldt voor de verzamelde gegevens. Het gaat om de identificatiegegevens, maar ook gegevens over schulden en solvabiliteit en over gedragingen, wat een vage term is. De reikwijdte van het ontwerp van decreet gaat breed. Ook de bewaringstermijn van 30 jaar is lang. De federale instanties die kunnen deelnemen aan het proces en die gegevens kunnen ontvangen en bewaren, worden niet gevat door het ontwerp van decreet.

Uit het advies van de GBA blijkt dat men onvoldoende tijd had om een advies te formuleren, waardoor er een generiek advies werd gegeven. De spreker vindt het essentieel dat een advies van de GBA over het ontwerp van decreet wordt geformuleerd. Het is ondenkbaar dat het ontwerp van decreet zal worden geïmplementeerd zonder dat advies. Tegelijk vraagt de spreker om over het ontwerp van decreet een hoorzitting te organiseren en daarop mensenrechtenorganisaties uit te nodigen. Het ontwerp van decreet vormt een verregaande inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van individuen, terwijl het niet de bedoeling mag zijn om grondrechten aan te tasten.

1.3. Tussenkost van Freya Van den Bossche

Freya Van den Bossche bevestigt dat het ontwerp van decreet een ruim toepassingsgebied kent, zowel wat betreft het delen van persoonlijke informatie als de omvang van de organisaties die dat kunnen inkijken in een casusoverleg, maar vindt dat terecht. Daarvoor baseert ze zich op de doelstelling van en de deelnemers aan het casusoverleg. Het doel is mensen beschermen. Daarom diende Vooruit het voorstel van decreet tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp in zodat informatie eenvoudiger kan worden gedeeld via een casusoverleg tussen hulpverleners, politie en Justitie (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 943/1). Soms moet er worden gewerkt met een gedeeld beroepsgeheim om betrokkenen beter te beschermen.

De spreker vindt het bovendien goed dat het ontwerp van decreet een ruime omschrijving hanteert. Er moet namelijk vertrouwen zijn in de hulpverleners die het beroepsgeheim toepassen. Zij doen dat met de grootste omzichtigheid. Het is niet vanzelfsprekend dat zij via een gedeeld beroepsgeheim werken, maar ze zetten die stap wel als dat noodzakelijk is.

1.4. Tussenkost van Maaïke De Vreese

Maaïke De Vreese zegt dat het ontwerp van decreet technisch van aard is. Celia Groothedde stelt dat er zo weinig mogelijk informatie moet worden gedeeld die niet lang mag worden bewaard, maar ze beseft niet goed over welke soort feiten het gaat. Het gaat onder meer over kindermishandeling, radicalisering en seksueel geweld. De spreker vindt net dat in het belang van het slachtoffer de nodige informatie moet worden gedeeld en bewaard zolang het nodig is.

Freya Van den Bossche vraagt terecht om vertrouwen te hebben in de hulpverleners. Zij worden dagelijks met dergelijke feiten geconfronteerd en zitten vaak met de handen in het haar over welke informatie er al dan niet mag worden gedeeld. Ze zijn vragende partij om daarover in overleg te gaan tijdens een casusoverleg.

De spreker vindt het ontwerp van decreet goed. De multidisciplinaire samenwerking is absoluut noodzakelijk. Het klopt dat er een ruime omschrijving is gehanteerd voor de deelnemers aan het casusoverleg, wat een goede zaak is. De informatie wordt namelijk alleen gedeeld met de partners die het echt moeten weten. Het gaat onder meer over de politie, het openbaar ministerie, welzijnsinstellingen, onderwijsinstellingen en jeugdorganisaties. Zij hebben baat bij het ontwerp van decreet.

Het ontwerp van decreet is alleen van toepassing op het casusoverleg. De aangehaalde voorbeelden gaan vooral over projecten. Ziet de minister nog andere specifieke casusoverleggen waarvoor het ontwerp van decreet de nodige rechtsgrond biedt? Of gaat het alleen over projecten die op lange termijn over heel Vlaanderen zullen worden uitgerold?

In het advies van de Raad van State staat dat de federale regelgeving onvoldoende garanties biedt aan deelnemers. Het is goed dat het Vlaamse beleidsniveau dat oplost. Ook de rapportage over het Vlaams Actieplan Radicalisering maakt in het kader van de penitentiaire integrale veiligheidsceel melding van het ontbreken van een rechtsgrond in de federale wetgeving voor het doorbreken van het beroepsgeheim en het verwerken van persoonsgegevens. Zorgde het gebrek aan een rechtsgrond al voor problemen? Is er een federaal initiatief om die regelgeving aan te passen voor de federale instanties?

1.5. Tussenkomen van Brecht Warnez

Brecht Warnez treedt Maaike De Vreese bij. Er is nood aan een sterk juridisch kader om het casusoverleg alle kansen te bieden. Daarvoor moeten de persoonsgegevens kunnen worden gebruikt wanneer die nodig zijn. Met het ontwerp van decreet wordt voor een rechtsgrond gezorgd.

Het gaat over privacy, een gevoelig onderwerp, maar het creëren van een rechtsgrond is beter dan een gebrek eraan. Er mag geen schrik zijn voor eventueel misbruik van de gegevens door hulpverleners. Zij moeten het vertrouwen krijgen.

In het ontwerp van decreet zijn een aantal termen vaag omschreven. Zo wordt in artikel 4, §1, bepaald dat de organisaties persoonsgegevens kunnen verwerken als zij door een bepaalde expertise of kennis van de betrokken persoon geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een casusgerichte opvolging. Kan er toelichting worden voorzien bij de begrippen uit dat artikel?

Artikel 5 bepaalt dat een reeks persoonsgegevens kunnen worden verwerkt. Er zijn enkele zaken die verregaand zijn zoals de levensstijl en de levensbeschouwelijke overtuiging van de betrokken persoon, maar dat is ook van toepassing op de contacten die zij hebben. Het is belangrijk om aan die mensen op een bevattelijke manier duidelijk te maken dat ook hun gegevens worden verwerkt en bijgehouden. Hoe zal de minister dat doen?

1.6. Tussenkomen van Tom Ongena

Tom Ongena zegt gevoelig te zijn voor alles wat te maken heeft met privacy. Als er beperkingen op de privacy worden toegelaten, dan moet daarvoor een wettelijke basis zijn. In het ontwerp van decreet wordt duidelijk omschreven waarvoor de inperking van de privacy kan worden gebruikt. De discussie over dit thema is al

gevoerd toen het over de LIVC R ging. Ook daar kwam de vraag naar boven hoever mag worden gegaan in het doorbreken van het beroepsgeheim gelinkt aan de privacy van de betrokkene. De afweging tussen het beschermen van de privacy en het beschermen van het leven is moeilijk. Uit die discussie en de opgedane ervaring blijkt dat het op het terrein goed werkt en er resultaten worden geboekt. Er is absoluut geen sprake van het misbruiken van persoonsgegevens.

Het ontwerp van decreet onderbouwt het casusoverleg en doet dat op een duidelijke, afgelijnde manier. Het gaat over het beschermen van de fysieke en psychische integriteit, maar ook over terroristische en andere misdrijven die zware impact kunnen hebben op de veiligheid van mensen.

1.7. Tussenkost van Katrien Schryvers

Katrien Schryvers bekijkt dit ontwerp van decreet vanuit het bevoegdheidsdomein Welzijn. Er moet zorg worden opgenomen voor slachtoffers om te vermijden dat er nog meer of grotere slachtoffers vallen. Mishandeling en geweld vermijden is een andere doelstelling. Meerdere hulpverleners zien meer en kunnen voor meerdere oplossingen zorgen dan één hulpverlener alleen. Hulpverleners worstelen daar vaak mee.

Om mishandeling en geweld van kinderen en jongeren te voorkomen maakt de jeugdzorg gebruik van het knipperlichtsysteem. Als alle hulpverleners en personen die bij een kind of jongere betrokken zijn, bijeenbrengen wat ze individueel opmerken, merken ze soms een stramien of problematiek. Dat merken ze niet wanneer ze hun vaststellingen voor zichzelf houden en uiteindelijk is het kind of de jongere daar het slachtoffer van.

Het is zaak dat te doorbreken maar hulpverleners worstelen hiermee omdat ze een vertrouwensrelatie hebben opgebouwd met hun cliënt. Ze zijn bovendien door-drongen van het belang van het beroepsgeheim. Wanneer ze grote noden of gevaren aanvoelen, willen ze hulp bieden. Hulpverleners verdienen ruggensteun om zaken met elkaar te kunnen delen. De noodzakelijke privacyregelgeving komt daarbij ook in het vizier.

Dit ontwerp van decreet biedt iedere betrokkene een basis om samen aan de slag te gaan. Gezien het grote aantal goede voorbeelden van casusoverleg heeft Katrien Schryvers er alle vertrouwen in. Er zijn de voorbije jaren grote stappen vooruit gezet in de samenwerking tussen politie, Justitie en hulpverlening. De drie actoren hebben elkaar leren kennen en aldus is een vertrouwensband ontstaan om informatie te delen en naar oplossingen te zoeken.

1.8. Antwoord van minister Zuhal Demir

Minister *Zuhal Demir* zegt dat voorzichtigheidshalve een termijn is ingeschreven op vraag van de VTC. Ze deelt de frustratie over de vaststelling dat de GBA vaak standaardadvies verleent. De Vlaamse overheid kan daar weinig aan verhelpen maar probeert daarover in gesprek te gaan met de federale overheid.

Vlaanderen kan inzake verwerking van persoonsgegevens niet in de plaats treden van federale diensten. Het komt het federale niveau toe een eigen wettelijke regeling uit te werken. Vlaanderen neemt in de tussentijd zelf zijn verantwoordelijkheid.

De minister noemt de vragen van Celia Groothedde wereldvreemd omdat de vraag naar een regeling vanop het terrein komt en van mensen die dagdagelijks met ernstige feiten geconfronteerd worden. Een overheid moet het recht op privacy zo goed mogelijk beschermen maar bij intrafamiliaal geweld moet er worden ingegrepen en is het nodig om gegevens te delen om beter hulp te kunnen bieden.

Voorts haalt Celia Groothedde volgens minister Zuhail Demir zaken door elkaar. Een casusoverleg kan niet zomaar door eenieder georganiseerd worden. Het veronderstelt een decretale verankering of een protocol van een procureur des Konings, en wordt georganiseerd door politie, hulpverlening of Justitie. Het gaat om organisaties die samenwerken om zwaardere feiten te voorkomen. Voorts spoort de minister Celia Groothedde aan om het federale niveau aan te spreken over de GBA.

De lijst van organisaties die kunnen deelnemen is gebaseerd op de lijst voor de LIVC R. De decretale basis daarvan werd voorgelegd aan de VTC en goedgekeurd door het Vlaams Parlement. De organisaties beslissen zelf welke informatie ze delen. Een en ander dient te passen in de doelstellingen van artikel 458ter van het Strafwetboek.

Casusoverleg bij intrafamiliaal geweld en jeugddelinquentie wordt binnenkort decretaal verankerd. Op dit moment is het in de eerste plaats de bedoeling om casusoverleg te organiseren tussen justitiehuizen en zorgverlening zodat justitiabelen met een multiproblematiek gevolgd kunnen worden. De personen in kwestie worden enkel op de hoogte gebracht van het feit dat ze besproken worden op een casusoverleg wanneer alle deelnemers het daarover eens zijn.

1.9. Antwoord van minister Hilde Crevits

Minister *Hilde Crevits* benadrukt dat het gaat om professionals met expertise en om het vermijden van crimineel gedrag. Niet elk feit komt in aanmerking voor casusoverleg. Wie vragen heeft bij de informatie die de betrokken actoren kunnen uitwisselen, lijkt hun professionaliteit in vraag te stellen. Ze zijn het immers gewoon om met moeilijke situaties om te gaan en gegevens uit te wisselen. Deze decretale regeling wordt op hun vraag voorgelegd. Het is niet zo dat om het even wie onder deze regeling valt. De minister is vragende partij om dit ontwerp van decreet goed te keuren.

Minister Hilde Crevits volgt de opmerkingen van minister Zuhail Demir over het GBA-advies. Het advies is wat het is maar helpt het dossier wel vooruit.

Minister Hilde Crevits drukt haar vertrouwen uit in de professionaliteit van de mensen die er met dit ontwerp van decreet een instrument bijkrijgen. Er wordt niet opgelegd hoe hulpverleners hun beroepsgeheim toepassen. Ze worden gemachtigd om dat zelf te doen.

De privacy van de dader is geen excuus om slachtoffers in de steek te laten. Minister Hilde Crevits kiest voor het belang van het slachtoffer. Het gaat om specifieke gevallen. De memorie van toelichting is op dat punt duidelijk, net zoals het voorbeeld van de LIVC R. Wie kan vermijden dat er slachtoffers vallen, dient informatie te delen. Een criminele daad vermijden primeert op de privacy van de dader.

Een en ander zal allicht niet volstaan om in de toekomst alles te vermijden. Informatie is in een aantal gevallen danig verspreid waardoor één persoon onmogelijk kan weten of er een criminele daad volgt. De ervaring met de LIVC R toont evenwel aan dat hier zorgzaam mee te werk wordt gegaan.

Elk casusoverleg verloopt verschillend waardoor het niet mogelijk is om in het algemeen te bepalen welke organisaties zullen deelnemen. De deelnemers moeten telkens op voorhand vastgelegd worden. Op advies van de Raad van State is een niet-limitatieve lijst van potentiële organisaties toegevoegd.

De LIVC R is opgericht nadat jongeren uit Vlaamse scholen naar Syrië waren vertrokken. Een van die jongeren heeft een aanslag gepleegd. Mogelijks was dat niet

te vermijden maar met een structureel verband tussen bijvoorbeeld politie en CLB had men hen beter kunnen opvolgen. Goede voorbeelden van samenwerking sterken de minister in haar overtuiging dat dit ontwerp van decreet een stap vooruit betekent om crimineel gedrag in te dijken.

1.10. Replieken

Adeline Blancquaert begrijpt dat het advies niet terugbezorgd kan worden aan de GBA met de vraag het werk over te doen. Iedereen moet zich er wel van bewust zijn dat de aanpak van de GBA een hypotheek kan leggen op de kwaliteit van Vlaamse decreetgeving. Beide ministers delen deze frustratie maar bieden geen oplossing. Welke stappen overweegt de Vlaamse Regering om dergelijke standaardadviezen in de toekomst te vermijden?

Celia Groothedde wil een en ander specificeren. Ze vraagt niet om zonder kader of wettelijke basis te werken, maar wel naar een goed kader. Aangezien het om belangrijke rechten gaat die niet zomaar opgegeven mogen worden, volstaat het voorgestelde kader niet. De GBA hanteert het principe dat zo weinig mogelijk informatie zo kort mogelijk en onder zo weinig mogelijk mensen gedeeld wordt. Groen vraagt de uitvoerende macht om de GBA voldoende tijd te geven om een specifiek advies te verlenen. De GBA geeft immers aan onvoldoende tijd te hebben gekregen. Voor Celia Groothedde is er onenigheid over de vraag of er problemen zijn met dit ontwerp van decreet. De instanties die voor een stevig kader kunnen zorgen zijn onvoldoende geraadpleegd. Het kader is lek en zal mogelijks nevenschade veroorzaken. Uit non-verbale reacties van andere commissieleden leidt Celia Groothedde af dat niet iedereen de controlerende taak van het Vlaams Parlement ernstig neemt. Aangezien er uitdrukkelijk voor is gepleit om vertrouwelijke informatie breed te delen onder betrokken actoren, is een duidelijk kader absoluut nodig. Celia Groothedde is de mening toegedaan dat het voorgestelde kader niet volstaat.

Meerdere fracties hebben het over daders en slachtoffers gehad. Het lid wijst op het vermoeden van onschuld. Het gaat in deze vaak over mensen van wie men vermoedt dat ze een daad zullen stellen. Het gaat niet op slachtoffers te maken door mensen verdacht te maken.

Hulpverleners worden geholpen door hun een duidelijk kader te geven. Niet alle hulpverleners op de lijst zijn privacyexperts. De lijst vermeldt bijvoorbeeld sportorganisaties, werkwinkels, jeugdwerk, huurdiensten maar ook "andere organisaties die vanwege een bepaalde expertise geacht worden een noodzakelijke bijdrage te leveren". Dergelijke lijst zet volgens Celia Groothedde de deur open voor een vrijwel ongelimiteerde deelnemerslijst. Dat stemt niet overeen met het principe dat de GBA naar voren schuift. Nog in dit verband merkt het lid op dat huurdiensten en werkwinkels niet noodzakelijk als hulpverlener omschreven kunnen worden. In een aantal organisaties zijn vrijwilligers actief. Nergens staat dat zij worden uitgesloten van het casusoverleg.

Na het opstarten van het casusoverleg wordt een breed kader geschetst. Dat het LIRC R goed lijkt te werken, is geen reden om het casusoverleg op dezelfde wijze door te voeren. De Vlaamse Regering zou de federale partners kunnen verplichten om dat ook in orde te brengen. Niemand kan ontkennen dat het GBA-advies ontbreekt. Er is nog voldoende tijd om de GBA in de gelegenheid te stellen een behoorlijk advies te formuleren.

Een privacyspecialist heeft Celia Groothedde tijdens deze bespreking laten weten dat privacybezwaren met doodoeners van tafel worden geveegd. Ook professionelen moeten zich aan regels houden. Met haar bedenkingen trekt Celia Groothedde in geen geval professionelen in twijfel. Het voorbeeld van jongeren die naar Syrië zijn

vertrokken, illustreert de noodzaak van een kader maar tegelijk moeten rechten verdedigd worden. Dit kader volstaat evenwel niet waardoor rechten worden aangevreten. De sector heeft voor de jongeren die naar Syrië zijn vertrokken duidelijk gevraagd om het socioculturele middenveld te versterken. Het is uiteindelijk verzwakt.

De opmerking dat zo veel mogelijk mensen gecontroleerd moeten worden doet het commissielid denken aan de tijd toen ze in Oost-Berlijn woonde, een stad die vertrouwd was met de slogan dat vertrouwen goed is maar controle beter. Een overheid moet in alle bescheidenheid naar zichzelf kijken en beseffen ten aanzien van burgers over een machtsoverwicht te beschikken. Een overheid zou professionelen als de GBA de tijd moeten gunnen om een advies ten gronde te formuleren. De GBA heeft niets kunnen zeggen over het feit dat in dit ontwerp van decreet sprake is van het delen van gedragsgegevens. De lijst van te delen gegevens is vrijwel onbeperkt aangezien er sprake is van "andere gegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van het casusoverleg te realiseren". Het is onduidelijk wie oordeelt of gegevens noodzakelijk zijn. Het kader is breed en staat open voor interpretatie en misbruik. Er zijn onvoldoende controlemechanismen. In het slechtste geval kan een feedbackloop gecreëerd worden waardoor vermoedelijke daders ten onrechte worden aangevallen. Ze vindt het belangrijk zowel Vlaamse Regering als Vlaams Parlement eraan te herinneren dat ook daders rechten hebben.

Freya Van den Bossche beaamt dat privacy belangrijk is maar is van oordeel dat in bepaalde situaties het elementaire recht op integriteit van mensen en kinderen de eerste bezorgdheid moet zijn. Ze vindt dat belangrijker dan de bezwaren die Celia Groothedde uit. Wie geconfronteerd wordt met meldingen van zware integriteitsschendingen, springt daar niet lichtzinnig mee om en wil er zeker van zijn dat informatie gedeeld kan worden om samen met andere hulpverleners en diensten in te schatten wat er nodig is. Het gaat niet op dat wie vermoedt dat een cliënt gevaar loopt daarover niet in gesprek kan gaan met andere hulpverleners zolang er geen onderzoek is gevoerd naar schuld en onschuld. Wie wil hulpverlener blijven als hij er niet kan voor zorgen dat een slachtoffer beschermd wordt tegen een vermoedelijke dader?

Katrien Schryvers betreurt dat Celia Groothedde een karikatuur maakt van dit ernstige thema. Het is niet zo dat elke professionele hulpverlener lukraak mensen zal beginnen te controleren om vervolgens privacygevoelige informatie uit te wisselen tijdens een casusoverleg. Hulpverleners werken met hart en ziel, en nemen hun werk ernstig. Het is onaanvaardbaar dat een kind gevaar loopt omdat informatie niet gedeeld kan worden. De afweging die moet worden gemaakt is of de integriteit van mensen in gevaar is. Ze benadrukt haar vertrouwen in elkeen die dergelijke afweging moet maken met respect voor de regelgeving. Uit wat ze tijdens haar eerste tussenkomst heeft gezegd mag in geen geval worden afgeleid dat ze hulpverleners oproept om massaal samen te zitten. Ze betreurt dat alles op één hoopje wordt gegooid om vervolgens enkele verdachtmakingen te verspreiden. Met haar opmerking dat meerdere hulpverleners meer zien en meer oplossingen kunnen bieden, had ze het over mensen die met vragen zitten over een bepaalde casus en die vragen willen delen uit bezorgdheid met het welzijn en de integriteit van een cliënt. Hulpverleners moeten hun werk in alle vertrouwen kunnen uitvoeren.

Tom Ongena heeft met interesse naar de argumenten van Celia Groothedde geluisterd tot wanneer zij het werk van welzijnswerkers, politieagenten, parketmedewerkers of medewerkers van lokale overheden in een casusoverleg op één lijn zet met praktijken van de Stasi in het voormalige Oost-Duitsland. Op die manier doet zij afbreuk aan het werk dat deze mensen leveren. Wie even zijn licht opsteekt bij mensen die betrokken zijn bij casusoverleg, merkt dat de realiteit ver staat van het beeld dat Celia Groothedde probeert te schetsen. Die mensen maken daar geen misbruik van en werken in eer en geweten omdat ze zich bewust zijn van alle

verplichtingen en van de ingreep die ze doen. Tom Ongena is er vrij zeker van dat er geen sprake is van misbruik.

Casusoverleg probeert bovendien niet alleen slachtoffers te beschermen maar ook te voorkomen dat een vermoedelijke dader een echte dader wordt die voor de strafrechter moet verschijnen. Casusoverleg past in een preventieve aanpak van criminaliteit. Problemen worden in een vroeg stadium ontdekt en samen aangepakt door alle betrokken actoren. Het is de spreker onduidelijk waarom Groen zich verzet tegen een preventieve aanpak die criminaliteit wil voorkomen.

Kris Van Dijck zegt dat dit ontwerp van decreet past in artikel 458ter van het Strafwetboek. Het gaat om ernstige zaken. Het komt de decreetgevende macht toe regels uit te vaardigen en afwegingen te maken.

Katja Verheyen werkte vroeger als hulpverlener. Ze benadrukt dat een casusoverleg niet zomaar georganiseerd wordt. Het wordt enkel georganiseerd bij ernstige zaken, verontrusting, kindermishandeling of intrafamiliaal geweld. Een casusoverleg wordt voorbereid. Elke betrokkene springt daar ernstig mee om. Het is geen koffiekranse van enkele dokters en CAW-medewerkers.

Celia Groothedde verduidelijkt dat er overleg moet zijn in dergelijke situaties en dat er een kader moet zijn voor dit soort overleg. Groen is niet bezorgd over professionele hulpverleners of de GBA. Ze benadrukt een vergelijking te hebben gemaakt met een slogan en niet met een organisatie. Die vergelijking slaat bovendien niet op de hulpverleners maar op de welwillende houding van de commissieleden om een aantal grondrechten maximaal, voor een lange termijn en op basis van een vrijwel niet-limitatieve lijst gegevens open te stellen. Zij is van oordeel dat zulks een advies ten gronde van de GBA en een hoorzitting veronderstelt. Er moet werk worden gemaakt van een goed kader dat niet uitrafelt. Ze vindt het belangrijk dat ten gronde wordt geantwoord op haar vragen. Het is belangrijk dat er over de grond van de zaak wordt gesproken.

Kris Van Dijck, commissievoorzitter, raadpleegt de commissie en stelt vast dat de vraag om een hoorzitting te organiseren enkel gesteund wordt door de Groenfractie.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen eenparig door de 32 aanwezige leden aangenomen.

Artikel 2 tot en met 6

Artikel 2 tot en met 6 worden zonder opmerkingen met 30 stemmen voor bij 2 onthoudingen aangenomen.

IV. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet wordt met 30 stemmen voor bij 2 onthoudingen aangenomen.

Kris VAN DIJCK
Steven VANDEPUT
Stefaan SINTOBIN,
voorzitters

Brecht WARNEZ,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CAW	centrum algemeen welzijnswerk
CGG	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
GBA	Gegevensbeschermingsautoriteit
LIVC R	lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
VTC	Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens